

Telekommunikatsion texnologiyalarning jamiyatdagi o'rni
Toshkent axborot texnologiyalari texnikumi 2-bosqich talabasi
Zokirova Shaxzoda Anvar qizi

Ushbu maqolada telekommunikatsion texnologiyalarning jamiyatdagi o'rnini, uning muhimligini va qaysi guruhdagi jamiyat uchun kerakli va foydali ekanligini ko'rib chiqildi va taxlil qilindi.

Kalit so'zlar: telekommunikatsiya, jamiyat, texnologiya

Asosiy qism: Bugungi kunda telekommunikatsion texnologiyalar jamiyatni shakllantirishda asosiy vazifalarni bajarib kelmoqda. Sanoatni inqilob qilishdan tortib, muloqot tarzimizni o'zgartirishgacha, taraqqiyot va rivojlanish uchun muhim vositaga aylandi. Raqamli davrni boshqarayotgan sohalardan biri bu telekommunikatsiyalar bo'lib, u global ulanish, shaffoflik, axborot almashish va hamma uchun foydalanish imkoniyatini ta'minlaydi. Ushbu maqolada telekommunikatsiyalar shaffoflik, ma'lumot almashish va foydalanish imkoniyatini qanday targ'ib qilishiga e'tibor qaratib, jamiyatdagi telekommunikatsion texnologiyalarning chuqur ma'nosini o'reganib chiqamiz.

Shu kungacha har bir avlod yangi texnik vositalarni ishlab chiqishgan, ma'lumotlarni hisobga olish, qayta ishlash, uzatish va saqlash tizimlarini takomillashtirishga intilib kelishmoqda. Birinchi telekommunikatsiya vositalari sifatida telegraf, telefon, teletayp, radiopriyomniklar tan olingan. 19-asrning o'rtalari sun'iy yo'ldosh aloqasi, kompyuter texnologiyalari va kompyuter tarmog'idan keng foydalanish boshlangan. Natijada, bu yangi telekommunikatsiya texnologiyalarining rivojlanishiga ijobiy ta'sir ko'rsatdi. Zamonaviy dunyoni, odamlar o'rtasidagi masofani yo'q qila oladigan, mobil va videoaloqa vositalaridan foydalanishga imkon beradigan, menejment, ta'lim va tijorat sohasidagi ko'plab muammolarni hal qiluvchi telekommunikatsiya texnologiyalarisiz tasavvur qilib bo'lmaydi. Har bir inson ular bilan har kuni uchrashadi, telefon qo'ng'iroqlarini kuniga bir necha marta amalga oshiradi, pochmani tekshiradi yoki onlayn-do'konlardan tovarlar sotib oladi [1]. Telekommunikatsiya texnologiyalari turli darajadagi provayderlar tomonidan taqdim etiladigan xizmatlar sifatida ko'rib chiqilishi mumkin. Ushbu printsipga ko'ra, telekommunikatsiya texnologiyalarining quyidagi turlarini ajratish mumkin:

- telefon aloqasi, zamonaviy telefon aloqasi analog standartdan raqamli standartga o'tish, shahar telefonlarini internet tarmog'iga ulash hamda analog va mobil qurilmalarni bir tarmoqqa ulashni osonlashtiradi;

- bugungi kunda uyali aloqaga aylangan, radioaloqa;
- provayderlar tomonidan mobil aloqa tizimlarini yaratish va umumiy aloqa tizimlari uchun foydalaniladigan sun'iy yo'ldosh aloqasi;
- Internet - telekommunikatsiya texnologiyalarining eng keng tarqalgan turi bo'lib, unda tarmoqqa ulanish simli va simsiz amalga oshirilishi mumkin [2].

Telekommunikatsiyalar raqamli asrning qon tomiri bo'lib, real vaqt rejimida juda katta masofalarda ma'lumot almashishni osonlashtiradi. U jismoniy shaxslar, jamoalar va tashkilotlar o'rtasidagi tafovutlarni bartaraf etib, uzluksiz global ulanish imkonini beradi. Zamonaviy telekommunikatsiya infratuzilmasi bizga hech qanday qiyinchiliksiz muloqot qilish va fikr almashish imkonini beradi. Bu esa o'z o'rnida, korxonalariga o'z imkoniyatlarini kengaytirishga, hukumatlarga esa davlat xizmatlarini yaxshilashga va jismoniy shaxslarga geografik joylashuvidan qat'iy nazar, muhim resurslardan foydalanish imkonini beradi.

Bundan tashqari, 5G tarmoqlari kabi yangi texnologiyalar misli ko'rilmagan darajada ulanishni va'da qiladi, bu esa avtonom transport vositalari va aqlli shaharlar kabi innovatsiyalarning katta rivojiga yo'l ochadi. Telekommunikatsiya nafaqat odamlarni birlashtiradi, balki kelajagimizni shakllantiradigan texnologiyalarni uzluksiz integratsiyalashuviga yordam beradi.

Zamonaviy jamiyatda shaffoflik farovon jamiyatning asosidir va uni ta'minlashda texnologiya hal qiluvchi o'rin egallaydi. Telekommunikatsiya texnologiyalari shaxslar, tashkilotlar va hukumatlar o'rtasidagi shaffof aloqa va axborot almashish vositasi sifatida, juda katta vazifani bajaradi. Ma'lumotlar va real vaqt rejimidagi aloqa kanallariga tezkor kirish imkoniyati bo'lgani uchun, fuqarolar hukumat tashabbuslari, ularning hayotiga ta'sir etuvchi siyosat va qarorlar haqida xabardor bo'lishlari mumkin. Bu oshkorlik ishonch, javobgarlik va ongli qarorlar qabul qilishni kuchaytiradi.

Raqamli asrda bilim va axborot endi jismoniy chegaralar yoki imtiyozli doiralar bilan cheklanmaydi. Ya'ni fuqarolarga biror bir ma'lumot yoki qaysidir fan bo'yicha ta'lim kerak bo'lsa, ular masofaviy tarzda maqsadlariga tez erisha oladilar. Aytib o'tish joizki, bu kabi qulayliklar imloniyati cheklangan va keksa fuqarolarga juda qo'l keladi va ular o'zlariga qulay bo'lgan joydan barcha kerakli ishlarini bajara olishadi. Mobil telefonlar va Internet kabi aloqa kanallari harakatchanligi cheklangan, eshitish yoki ko'rishda nuqsonlari bo'lgan va boshqa nogironlarni dunyo bilan bog'lash uchun muhim vositaga aylandi. Yordamchi texnologiyalar va moslashtiruvchi qurilmalar orqali telekommunikatsiyalar ushbu shaxslarga ijtimoiy, ta'lim va kasbiy sohalarda faol ishtirok etish imkonini beradi. Boshqa davlatning tilini bilmaydigan sayyohlar uchun

esa ushbu texnologiyalar ayni muddao. Telefonlardagi tarjimonlar sayyohlarning hayotlarini ancha osonlashtirib bermoqda.

Ishonchli telekommunikatsiya tarmoqlari tomonidan qo'llab-quvvatlanadigan Internet axborotga kirishni demokratlashtirdi, odamlarga o'rganish uchun cheksiz imkoniyatlarni taqdim etdi va intellektual o'sishga yordam berdi. Ta'lim manbalari va tadqiqotlardan tortib, yangiliklar va ko'ngilochar ma'lumot almashinuvi bir zumda bo'lib, to'siqlarni yo'q qilib, global hamkorlikni ta'minlab kelmoqda. Telekommunikatsiyalar jamiyatni g'oyalar, innovatsiyalar va tajribalar bilan erkin almashinadigan, jamiyat taraqqiyoti va rivojlanishiga hissa qo'shadigan dinamik ekotizimga aylantirdi.

Shuningdek, telekommunikatsiyalar kam ta'minlangan insonlar uchun sog'liqni saqlash, ta'lim va moliyaviy integratsiya kabi asosiy xizmatlardan foydalanishlarida muhim rol o'ynaydi. Bu chekka hududlardagi odamlarga dunyo bilan bog'lanish, muhim ma'lumotlardan foydalanish va ilgari mavjud bo'lmagan imkoniyatlardan foydalanish imkonini beradi.

Xulosa: qilib aytganda, texnologiyaning, ayniqsa telekommunikatsiya sohasidagi o'rni juda muhim va ulkandir. Ular ijtimoiy taraqqiyotni va shaffoflikni rag'batlantiradi, axborot almashinuvini osonlashtiradi va hamma uchun ochiqlikni ta'minlaydi.

Adabiyotlar ro'yxati

1. Lashina, M.V. Iqtisodiyot va marketingda axborot tizimlari va texnologiyalari: Darslik - M.: KnoRus, 2018;
2. Odintsov, B.E. Iqtisodiy faoliyatni boshqarishda zamonaviy axborot texnologiyalari (nazariya va amaliyot): Darslik - M.: Vuzovskiy darsligi, 2018